

Selv ved udstillinger, hvor man har bestræbt sig for at være objektiv i sine forklaringer, så langt det går, kan man meget vel blive beskyldt for at være politisk – og det både fra øst og vest, fra venstre og højre. Det skal man tage afslappet. Witt har synspunkter på sagen, som virker afbalanceret, både når han siger, at det kan lade sig gøre »uden brug af politisk terminologi at forklare, hvordan det gik til, at vi fik ændret samfundet fra oldtiden til nutiden«, og når han fastslår, at det jo ikke hindrer, »at man i al stilfærdighed fortsætter med at gøre museernes samlinger til »arsenaler hvorfra argumenter kan hentes til kritik af det bestående«. Ingen strategi sejler imidlertid sine mest slagkraftige våben ud imod fjenden i en gummibåd, for nu at blive i betænkning 517's martialske billedsprog«.

Jeg har gerne villet slutte min gennemgang af Witts betragtninger med denne lille sløjfe, der er så karakteristisk for ham og hans foreliggende bog. På den måde er de oprindelige fem sider »næsten af sig selv« blevet til firs, som han bemærker i sit forord. Og vel værd at læse og tænke over.

Torben Witt: The Mathom-houses

». . . for anything that Hobbits had no immediate use for, but were unwilling to throw away, they called a mathom« (Tolkien: The fellowship of the Ring p. 17).

»Hvad med museerne« kan læses på mange måder, som det ses af det foregående – og af de øvrige reaktioner i indlæg andre steder. (F.eks. Folk og Kultur 1977, Dansk Tidsskrift for Museumsformidling 3, Museumsmagasinet 1).

At sende en bog som denne ud af huset er en pædagogisk situation, som kræver en evaluering. Den skal vente lidt endnu. Derimod skal der ofres nogle få linier på at nævne dens målgruppe og beskrive nogle af dens hensigter. Måske kan nogle af dem endnu opnås.

»Hvad med museerne« er skrevet på generalsubjektet: »museernes« vegne i en krisetid. Forfatteren lader museerne sige: »Der er utvivlsomt noget galt, men det er ikke sikkert

det er os. – og en lidt større forståelse af institutionernes egenart gjorde det måske lettere at finde krisens årsager, der nok ligger i historien, men ikke i museerne«. Derved anbringes bogen i et dialektisk forhold til meget af den forudgående debat.

Nu kan et generalsubjekt ikke have meninger og slet ikke lidenskaber, og derfor er der ikke mange meninger og lidenskaber i bogen, der først og fremmest henvender sig til den del af museernes publikum, som har direkte indflydelse på museernes trivsel: politikerne, styrelsesmedlemmerne og de ansatte.

Den første af disse grupper er bredt sammensat og træt af at læse dupliserede hefter på planlægger-nu-dansk. Derfor den lidt gemtlig form der, hvad man ellers mener om den, holder læsningen igang. Derfor også den korte form – og *bogen*, der var tænkt som en mulig foræring til denne læsergruppe via amtsmuseumsråd og museumsbestyrelser. Antallet af medlemmer af museumsbestyrelser, kommunalbestyrelser og amtsråd udgør trods alt 3–4 gange bogens oplagstal.

Det er et forsøg på at »satse på at henvende sig de rette steder med (museernes) formidling«.

I en pædagogisk situation opstår ofte blokeringer, man mærker (at der er en) hensigt og man bliver forstemt

Jeg kender nok til dette tyranni
fra venners side, og det synes mig
utåleligst af alle tyrannier,
Du tænker anderledes, og du tror
derfor at tænke ret. Jeg anerkender:
Du vil mit vel, men du kan ikke kræve,
at jeg skal finde det på din manér.

(Tasso i tragedie af samme navn af
Goethe, her citeret efter Villy Sørensen:
Uden mål og med).

Da den bredeste modtagergruppe, af hensyn til den her formulerede modtagerpsykologiske problemstilling kommer til at definere formen, er der ikke søgt nye sprog og veje, men måske nok ny brug af gamle sprog. Begreberne kommer derved til at flyde lidt – men det er jo ikke videnskab dette her – derimod for-

søg på bevidstgørelse på forskellige planer. Men, hvis bogen overhovedet skulle handle om noget som helst – skulle repræsentere en holdning – kunne det forudses at blokeringer alligevel ville indfinde sig – på fløjene som det skete.

Bøger betragtes traditionelt som udtryk for deres forfatter – og mange har haft travlt med at finde ham mellem linierne og skjult i teksten, hvor han selvfølgelig også færdes omend ikke altid der, hvor man har søgt ham. Mette Müller er dog ingen dårlig læser, selvom hun giver op kort før målet.

En bog der hed »Hvad mener Torben Witt om museerne« kunne også skrives og ville bl.a. handle om, at der bør sikres de samfundsstøttede institutioner en vis sikkerhed – deres personale en vis manøvfrihed, og at museernes udgangspunkt som opbevarings-

steder både på kortere og længere sigt ikke er så tosset endda – også for formidlingssiden, der jo er en varm kartoffel, som dårlig tåler gennemgnaskning i gruppearbejde og plenum med efterfølgende indstilling til afgørelse i de politiske organer. Det ku' blive en rar holdning, vi da fik pålagt af det pluralistiske samfund.

En sådan bog kunne også have et kapitel om »person og institution«, som i den foreliggende ville have punkteret en del af argumentationen.

I forordet stod at billedteksterne var forsøg på en afsøgning af historisk identitet for museernes vedkommende, de kan også læses som brikker i et forfatterportræt, man vil da opdage, at de bl.a. handler om at vove et øje – eller en hånd, – og om hvordan man blæser med mel i munden.

Torben Witt.